

Fővárosi Ítéltábla

A határozat száma: 17.Pf.20.698/2025/6.

A felperes:

felperes (felperes címe, Luxemburg)

A felperes képviselője:

Dr. Borbély Magdolna Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1 ügyintéző: dr. Borbély Magdolna ügyvéd)

Az alperes:

alperes (alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Szegi Péter ügyvéd (ügyvéd címe2)

A per tárgya: személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat: 8.P.22.542/2025/6. számú ítélet

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 186.667 (száznolcvanhatezer-hatszázhatvanhét) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és az alperes lánya házastársak voltak, közöttük a közös gyermekük elhelyezése, a szülői felügyeleti jog gyakorlása tárgyában több eljárás is volt, illetve van folyamatban.

[2] A Luxemburgi Tribunal de la Jeunesse et des Tutelles (Ifjúsági és Gyámügyi Bíróság) 2023. december 19-én soron kívül ideiglenes intézkedést hozott, szüneteltette az alperes leányának szülői kapcsolattartási jogát, egyben a felperest jelölte ki ideiglenesen a gyermek törvényes képviselőjének. Az alperes lánya a döntés felülvizsgálata iránt kezdeményezett eljárást 2024. július 8-án, mely eljárásban az alperes „Véleményem felperes apasági adottságairól” című nyilatkozatot juttatott el az eljáró bírósághoz. A bíróság 2024. július 12-én hozott határozatában többek között azt is megállapította, hogy az alperes által benyújtott apai jellemzés irreleváns a jogvita eldöntése szempontjából, azt „nem kellett sem figyelembe venni, sem kizárni” a jogvitából. Korábbi döntését nem változtatta meg.

[3] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a magánélete zavartalanságát, a jóhírnevét és a becsületét a Luxemburgi Tribunal de la Jeunesse et des Tutelles (Ifjúsági és Gyámügyi Bíróságon) benyújtott, 2024. február 1-én kelt „Véleményem felperes apasági adottságairól” című beadványában írt alábbi közlésekkel:

A magánélet zavartalanságához és a jóhírnévhez fűződő jogait sérti a

a) „Szociofób ember, aki oktanul gyűlöli a zsidókat, a más gondolkodásúakat, a más bőrszínűeket és a véleményét állandóan hangoztatja”,

b) „rasszista”,

c) „egoista, saját érdeke mindenek felett áll.”

d) „nem érdekli, hogy a gyermeke az áldozat, neki győznie kell.”,

e) „bosszúvágyában azt hangoztatta, hogy nem nyugszik addig, amíg a felesége a gyermekéért a földön nem csúszik előtte.”

f) „gyakran vannak dühkitörései, rohamai”

g) „a gyermeket mindenkitől elzárta, csak saját hazugságait terjeszti az iskolában és a gyermekvédelemnél”,

h) „hatalma gyakorlását állandó félelemkeltéssel és fenyegetésekkel éri el mindenkit igyekszik félelemben tartani”,

i) „nem jogkövető”. Az a) és b) pontban feltüntetett közlések esetén annak megállapítását is kérte, hogy azok az emberi méltóságát is sértik.

Kérte, hogy a bíróság az alperest a további jogsértéstől tiltsa el, kötelezze a nyilatkozat visszavonására, továbbá 1.000.000 forint sérelemdíj és ennek 2024. március 1-től járó késedelmi kamatai megfizetésére.

[4] Kereseteit a Polgári Törvénykönyvről szóló 2023. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:43. § b) és d) pont, 2:51. § (1) bekezdés a) és b) pont, a 2:52. §, 6:48. §, a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (Mvtv.) 1. §, 2. § (1)-(4) bekezdés, 8. § (1) bekezdés, 9. § (1)-(3) bekezdés, 12. § a) és b) pont rendelkezéseire alapította.

[5] Érvelése szerint valamennyi közlés tényállítás, melyek valótlanok és sértők is. Előadta, hogy a tanúvallomás formájában megtett nyilatkozat az eljárás szempontjából teljesen szükségtelen, a gyalázkodás határát érintő megnyilvánulás volt, amelyet az eljáró luxemburgi bíróság figyelmen kívül is hagyott. Az alperes leányának kérelmét elutasította, a

2023. december 19. napján kelt soron kívüli ideiglenes intézkedést hatályában fenntartotta. A nyilatkozatot ügyvédje – az alperes tudta nélkül – a luxemburgi Juge aux affaires familiales (Családjogi Bíróság) előtt a felperes által indított, a gyermek elhelyezésére irányuló peres eljárásban is előterjesztette. Célja az volt, hogy a munkáltatója (EU Bírósága) előtt rossz színben tüntesse fel, nem kizártan akár azért is, hogy közel 20 éve meglévő munkakörét – jogász-nyelvész – elveszítse, de mindenképpen azért, hogy számára kellemetlenségeket okozzon. A sérelmezett közlések gyalázkodók és becsületsértők.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Védekezése szerint a felperes által sérelmezett közlések vélemények, amelyek a felperes személyiségi jogait nem sértik. Előadta, hogy az írásbeli véleményét kizárólag a gyermek ideiglenes intézkedés iránti, azóta már lezárult bírósági eljárás kapcsán tette, és adta át ügyvéd1 ügyvédnek. Annak a gyermek végleges elhelyezéséről szóló (szülői felügyeleti jog gyakorlása) peres eljárásban történő felhasználásáról nem volt tudomása, azt nem ő kérte. A nyilatkozat megtételét az motiválta, hogy tapasztalata szerint a felperes nem alkalmas a gyermek önálló gondozására, kizárólagos szülői felügyeleti jog gyakorlására, tevékenységével elzárja a lányát a gyermekétől. A lányát kívánta – az unokája érdekét szem előtt tartva – segíteni a felperessel szembeni küzdelmében.

[7] A véleményében leírtak valós személyes meggyőződését tükrözik, nem próbálta felperest rosszabb színben feltüntetni vagy őt gyalázní. A nyilatkozatot családjogi peres eljárásban és hivatal előtt tette, amelynek dolgozói titoktartásra kötelesek, így a felperes azon aggodalma, hogy munkakörére a nyilatkozat kedvezőtlen lehet, alaptalan. A felperes továbbá határozott állítást sem tett arról, hogy munkáltatója valóban tudomást szerzett a kijelentésekről és ebből fakadóan őt hátrány érte. A felperes által sérelmezett valamennyi kijelentést, véleménye alapjául szolgáló valamennyi tény igazolni tudja okiratokkal és tanúvallomásokkal.

[8] Az 1.000.000 forint sérelemdíj indokolatlan és eltúlzott mértékű szankció, továbbá a felperes nem jelölte meg az őt ért konkrét hátrányokat sem, azokra vonatkozóan határozott tényállításokat nem tett, bizonyítékokat nem szolgáltatott.

[9] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 565.000 forint perköltséget, továbbá az államnak 60.000 forint illetéket az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül a NAV 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.

[10] Elsősorban azt rögzítette, hogy a sérelmezett közléseket a nyilatkozat egészének tükrében értelmezte a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma 12. számú személyiségi jogi perekben is irányadó állásfoglalásában (a továbbiakban: PK. 12. állásfoglalás) kifejtett szempontok szerint. Erre figyelemmel azt állapította meg, hogy a nyilatkozatban az alperes a felperesről kívánt jellemzést adni, mellyel alátámasztotta azt a véleményét, hogy a felperes a közös gyermek feletti kizárólagos felügyeleti jog gyakorlására korlátozottan alkalmas, a véleményét fejtette ki, melyet olyan állításokkal támasztott alá, amelyek jellegükhöz mérten több-kevesebb ténybeli alappal bírtak. A sérelmezett közlések mindegyike érintette valamilyen módon az alperes unokájának személyét, a vele történeteket. Az alperes a felperes negatív személyiségjegyeiről úgy írt, hogy azokat nem önmagukban, bizonyos történésektől függetlenül tette szóvá, hanem azokat elsősorban az unoka érdekkörében történtek tükrében mutatta be, szemléltette [a) és b), i) közlés].

[11] Annak, hogy az alperes a nyilatkozatot tanúvallomások szerinti nyomtatványon terjesztette elő egy hivatalos eljárásban, a személyiségi jogsértés megítélése során nem volt jelentősége, annak jogsértő tartalmát kellett vizsgálni. Az alperes nem volt elzárva a nyilatkozat megtétele elől, azt az eljáró bíróság érdemben nem vizsgálta. A felperes a Családjogi Bíróság előtti eljárás anyagára nem utalt, nem mutatta be, hogy az alperesi nyilatkozat azon eljárás szempontjából hogyan nyert értékelést.

[12] A bírói gyakorlat szerint továbbá valamely eljárásban tett nyilatkozatok csak abban az esetben sértenek személyiségi jogot, ha a nyilatkozattevő a jogosultságát visszaélészerűen gyakorolja, a nyilatkozatot jobb tudomása ellenére teszi, az kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő.

[13] A Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt feltételek vizsgálatakor azt kell szem előtt tartani, hogy a sérelmezett közlés az érintett társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás-e (becsületsértés), vagy a jóhírnév megsértésében manifesztálódó módon, rá vonatkozó sértő, valótlan tényállítás.

[14] A perbeli közlések felperes személyiségjegyeit érintik és szubjektíve lehetnek sértők. A konkrét eljárás tárgya azonban kiskorú gyermek felügyeletét érintette, melyben az eljáró felek, illetőleg más személyek tipikusan éppen a másik fél személyiségjegyeinek felvázolásával, illetőleg a családot érintő történések kiemelésével próbálnak esetenként emocionálisan is túlfűtött módon hangsúlyt adni álláspontjuknak. Az alperes által tett, és elsősorban véleményként értékelhető elemek más környezetben tűnhetnek objektíve is személyeskedőnek, azonban jelen esetben az eljárás tárgyához mérten nem tarthatóak önkényesen becsmélőnek [a)-d), h) közlések]. A konkrét ténybeli alappal leginkább bírói közlések [e), f), g) és i) közlések] célja is az volt, hogy a hatóságok az adott eljárásban értékeljék azokat. Azok nem tekinthetők önkényesnek, mert az eljárás tárgyával szorosan összefüggtek, ez esetben pedig a vélemények és az annak alapjait képező egyes tényállítások jogsértő voltának megállapításához a felperes által szubjektíve megélt sérelmen és akár a tényállításokat illető valótlanságon túl, a közlés körülményeiből vagy a tartalmából fakadóan további többlettényállási elemek (elsősorban az, hogy az eljárással nem összefüggő, indokolatlanul becsmélő, vagy logikátlan módon kreált és ebből fakadóan valótlan állítások legyenek) szükségesek, melyek jelen esetben hiányoztak.

[15] A magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogsértés sem valósult meg. A sérelmezett közlések fogalmilag a Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdései felől értékelhetők, egyéb, különös tényállási elem nélkül további jogtárgy sem sérülhetett, mert az dogmatikailag a már bekövetkezett jogsérelem többszörös értékelését jelenthette volna. A Ptk. 2:43. § b) pont szerinti, az intim szférát érintő illetéktelen hatásokról, azaz a magánélet zavartalanságáról jelen esetben fogalmilag sem lehet szó.

[16] Az emberi méltóság sérelme sem állapítható meg, mert a sérelmezett közlések a felperes emberi létezését nem kérdőjelezték meg.

[17] A pereszes felperest az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

[18] Az illetékfizetési kötelezettségről a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján döntött.

[19] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a felperes az ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, jogszabálysértő módon minősítette a sérelmezett közléseket véleménynyilvánításnak. Az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2: 42. § (1)-(3) bekezdéseiben, 2:43. §-ában, 2:45. § (1) és (2) bekezdésében, 2:51. § (1) bekezdésében, 2:52. §-ában, az Mvtv. 7. § (1) bekezdésében, a Pp. 265. § (1) bekezdésében, a 279. § (1) bekezdésében és a 346. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakat.

[21] Érvelése szerint az alperes a sérelmezett közléseket írásbeli tanúvallomás formájában tette, ezért azok, e jellegüknél fogva egyértelműen tényállítások. Amennyiben véleményt kívánt volna nyilvánítani, azt más, kevésbé kötött formában is megtehetette volna, a tanúvallomás azonban jogilag tényállításnak minősül. A Pp. bizonyítási szabályaiból következően ugyanis a tanú vallomása során tényeket ad elő, hiszen a vélemény nem lehet bizonyíték. Az alperesnek ezzel tisztában kellett lennie, ezért a tanúvallomás tétele – a tényállításai – célja kizárólag az lehetett, hogy őt rossz színben tüntesse fel, valószínűsíthetően további joghátrányok okozása céljából negatív és bántó, sértően megfogalmazott, tényállításnak minősülő, de véleménynek álcázott formában. Miután jogi képviselő útján nyújtotta be a nyilatkozatot tisztában kellett lennie azzal, hogy tanúvallomásként vélemény előterjesztése kizárt. Az elsőfokú bíróság ennek alaptalanul nem tulajdonított jelentőséget.

[22] Az alperes a b) pont szerinti tényállítással, az a) pontban részletezett tényállításokat foglalta össze, amelyek valóságának bizonyítását meg sem kísérelte. A c)-i) közlések pedig összefüggésükben egy, a becsmérlés szintjét is alulmúló negatív tényállítások sora, amelyek bizonyításának sikertelensége az alperes terhére kell, hogy essen. Annak közlése, hogy egy személy mit tesz, milyen magatartást tanúsít, bizonyos dolgokat hogyan ítél meg, nem tartozhat a vélemény fogalmába. A sérelmezett közlések a vélemény köznapi fogalmába sem tartozhatnak, nemhogy annak jogi értelemben vett fogalmába, és az alperes maga is tényeknek minősíti állításait. Hangsúlyozta, hogy az alperes saját maga kézzel írta a tanúvallomást.

[23] Álláspontja szerint továbbá az elsőfokú bíróság az egyes közléseket nem a teljes szövegösszefüggés kontextusában értelmezte. Nem annak van ugyanis jelentősége, hogy az alperes a nyilatkozatának milyen címet adott. A közléseket úgy minősítette ténybeli alapon nyugvó véleménynek, hogy a ténybeli alap bizonyítása nem történt meg, miközben az a), b) és i) pontokban írtaknak büntetőjogi jogkövetkezményei is lehetnek.

[24] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a közlések mindegyike az alperes unokájának személyét érintette, mert vele sohasem élt együtt, állításai nem alapulhattak személyes tapasztalaton, az általa említett eseményen sem volt jelen, és ha igen, ezt nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság azt is tévesen állapította meg, hogy az alperes nem volt elzárva a tanúvallomás tétele elől, mert a Code de procédure civile (luxemburgi polgári eljárásjogi törvénykönyv) 399. cikke ugyan lehetővé teszi, hogy harmadik személyek is nyilatkozatokat nyújthassanak be annak érdekében, hogy a vitatott tényeket egyértelművé tegyék, ezt azonban azokra az esetekre korlátozza, amelyekben sor kerülhet tanúvallomásra, a perbeli eljárásban (az ifjúságvédelmi bíróság eljárása) azonban nem volt helye tanúvallomásnak, a felperes nyilatkozata ezért öncélú volt. Az alperesnek tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy vallomását egy másik eljárásban is felhasználják, amelyben annak, mivel ez utóbbi tárgya a gyermek állandó elhelyezése volt, kifejezett jelentősége is lehetett volna. Amennyiben pedig nem tudott, akkor a kellő körültekintés nélkül járt el.

[25] Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatra helyesen hivatkozott, azonban tévesen nem tekintette a tanúvallomást olyannak, amit az alperes jobb tudomása ellenére tett, lánya vélt pernyertessége érdekében.

[26] Amennyiben az alperesi közlések véleménynyilvánítások, ez esetben is sértik a személyiségi jogait. Hivatkozott e körben az Alkotmánybíróság 1/2019 (II. 13.) AB, 36/1994. (VI. 24.) AB és a 30/1992. (V. 26.) AB határozatokban kifejtettek. Rámutatott, hogy a perbeli közlések nem közügyet érintettek, az abban résztvevők nem közszereplők, ezért az alperest a véleménynyilvánítás szabadságának magasabb foka nem illette meg. Eseti döntésekre is utalt.

[27] Azon eljárás tárgya, amelyben felperes a tanúvallomását tette, nem a gyermek elhelyezésére vagy a kizárólagos felügyeleti jogra irányult, az eljárás által csak a közös szülői felügyeleti jog visszaállítása volt elérhető, ezért az alperes célja nem lehetett az, hogy unokája elhelyezését és felügyeletét az álláspontja szerinti optimális módon biztosítsa, ezért az – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben – önkényesnek minősítendő.

[28] Tévesen foglalt állás az elsőfokú bíróság abban is, hogy nem tulajdonított jelentőséget a szubjektív érzéseinek, e körben a nyilatkozattétel időpontjának és az egyes eljárások kronológiai sorrendjének.

[29] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság semmiféle bizonyítást nem folytatott le a közlések valóságtartalmának alátámasztására.

[30] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozik arra, hogy a szubjektíve megélt sérelmen túl a jogsértés megállapításához hiányoztak többlet tényállási elemek, ezeket meg sem jelölte. Ugyanakkor voltak ilyennek tekinthetők, mert az alperes tanúvallomása mindössze annyiban kapcsolódott az eljárás tárgyához, hogy az alperes unokájának apja, az eljárás tárgya az ideiglenes felügyeleti jog volt. Semmiféle logika nem található az állításaiban, hiszen leánya előnyös tulajdonságainak szemléltetésével inkább tudta volna befolyásolni az eljárást, bár az abban elérhető maximális eredmény a közös szülői felügyelet visszaállítása volt.

[31] Megjegyezte továbbá, hogy a keresetlevélben mindössze lehetőségként vetette fel, hogy munkáltatója esetleg a hátrányára értékeli az alperesi nyilatkozatot, de álláspontja szerint e körben – a sérelemdíj megítélésekor – bizonyítási kötelezettség nem terhelte.

[32] Észrevételezte azt is, hogy a jelen per nem tartozik azon perek közé, amelyekben a feleket a per tárgya miatt illetékfeljegyzési jog illeti meg. Az illetéket a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg megfizette, ezért az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte 60.000 forint illeték megfizetésére.

[33] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[34] Elsősorban arra hivatkozott, hogy a felperes a keresetében nem jelölte meg, hogy pontosan mivel, mennyiben és hogyan avatkozott bele a felperes magánéletébe, mivel sértette meg annak zavartalanságához fűződő jogát, illetőleg a felperes nem jelölte meg, hogy a keresetében a)-i) pontok alatt felsoroltak közül melyik valósítja meg a magánélet zavartalanságának sérelmét, melyik a jóhírnévhez és melyik a becsülethez való jogának sérelmét. A bíróság felhívására egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy valamennyi közlést tényállításnak tekint (8.P.23.419/2024/8. számú jegyzőkönyv). Ebből következően – miután az csak véleménynyilvánítással sérthető – becsületsértést a közlések nem alapozhatnak meg.

[35] Tévesen hivatkozik a felperes a fellebbezésében arra, hogy a nyilatkozat megtételi formájából – tanúvallomás – következően a közlései automatikusan tényállásnak minősülnek. A kifogásolt közléseket ugyanis tartalmuk szerint, nem pedig megjelenési formájuk alapján kell megítélni. A bíróságnak elődleges feladata nem annak vizsgálata, hogy a közlés hol és milyen eljárásban hangzott el, hanem annak eldöntése, hogy az adott szóhasználat objektíve

tényállítást-e vagy vélemény, és ha tényállítás, akkor annak valótlansága és jogsértő jellege bizonyított-e.

[36] A felperes nem tett eleget azon kötelezettségének sem, hogy a sérelmezett közlések tényállító jellegét bizonyítsa. E körben a felperes személyes meghallgatását indítványozta, akitől származó nyilatkozat azonban nem bizonyíték. Saját bizonyítási kötelezettsége (a valóság bizonyítása) csak ezt követően vethető fel.

[37] A sértő jelleg körében kiemelte, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint nem az érintett, jelen esetben a felperes szubjektív érzéséből kell kiindulni, hanem a kifogásolt közlések objektív megítélését kell vizsgálni. Az állami igazságszolgáltatás nem tud és nem is lehet tekintettel az egyének eltérő, kiszámíthatatlan szubjektív érzékenységére.

[38] Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a perbeli közléseket véleménynek, ebből következően pedig bizonyítási kötelezettsége sem volt. Egyenként és összességében értékelte a szavak konkrét jelentését és azt a kontextust, ahol elhangzottak. A felperesi fellebbezés lényegében megismételte a felperes egy-egy korábbi – alperes által eredményesen megcáfolt – érvét, de semmit sem mondott az ítélet jogi érveinek lényegéről.

[39] A felperes az ellenkérelemre tett észrevételeiben a fellebbezésében foglaltakat fenntartotta.

[40] A fellebbezés nem alapos.

[41] A fellebbezési kérelem az elsőfokú ítélet egészét támadta, az elsőfokú ítéletnek ezért nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság egészében, a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[42] Az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, az ahhoz fűzött jogi indokolást az alábbi kiegészítéssel osztja.

[43] A felperes keresetében azt állította, hogy az alperes a perbeli nyilatkozat kifogásolt kilenc közlésével a magánélet zavartalanságához, a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogait, valamint két közlés esetében az emberi méltóságát sértette. Nem jelölte meg azonban, hogy melyik közlés melyik személyhez fűződő jogát sérti. Keresete pontosítása során úgy nyilatkozott, hogy valamennyi közlés tényállítás, és azok mindegyike sérti a megjelölt személyiségi jogait, az a) és b) jelű közlés az emberi méltóságát is (8. sorszámu jegyzőkönyv).

[44] Az ítéltábla elsősorban azt hangsúlyozza, hogy a felperes kötelessége, hogy mindegyik közlés esetében pontosan meghatározza melyik közlés, mely személyiségi jogát sérti, előadja ennek ténybeli és jogi alapjait.

[45] A tényállítás és véleménynyilvánítás elhatárolásának a jóhírnév/becsületsértés elhatárolása során van jelentősége figyelemmel a Ptk. 2:45. § rendelkezéseire. Az (1) bekezdés szerint ugyanis a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel. E körben a felperesnek nem bizonyítási kötelezettsége van, mert a bizonyítás az állított tények valóságának igazolását jelenti, hanem azt kell előadnia, pontosan megjelölnie, hogy melyik közlést tekinti a jóhírnevet sértő tényállításnak és melyet olyan véleménynek, ami a becsületét, a társadalmi megítélését sértő.

[46] A magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogsértés esetében azokat a tényeket kell előadni, amelyekből következően a sérelmezett magatartás, közlemény a személyiség szabad kibontakoztatását, az egyéni élet önálló alakítását, az otthon, továbbá a családi és egyéb kapcsolatok szabad létesítését gátolják [Mvtv. 2. § (1) bekezdés].

[47] Az emberi méltóság sérelme körében pedig azt, hogy a sérelmezett közlések – egyéb személyiségi jogai sérelmén túlmenően – miképpen kérdőjelezik meg az emberi mivoltát, illetve tagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán emberi minősége alapján megilleti. A Ptk. 2:42. § (2) bekezdéséből is következően az „általános személyiségi jog jellegéből, anyajog mivoltából eredően az emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyre mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat].

[48] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében „az emberi méltósághoz való jog egyúttal a természetes személyek autonómiáját jelenti, vagyis az önrendelkezésüknek egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja van, amelynél fogva az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá” [pl. idézi: 32/2021. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [30] bekezdés].

[49] E kötelezettségének azonban a felperes nem tett eleget. A fellebbezésből is kitűnő jogi álláspontja az volt, hogy a közlések megjelenési formája – tanúvallomás – miatt azok mindegyike tényállítás.

[50] Az elsőfokú bíróság a PK. 12. számú állásfoglalásban foglaltakra tekintettel ennek – helyesen – nem tulajdonított perdöntő jelentőséget. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket ugyanis nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Az érintett személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot a jogsértés megállapítására.

[51] Ennek megfelelően a sérelmezett közléseket annak fényében vizsgálta, hogy azt az alperes egy bírósági eljárásban, ha nem is a szó jogi értelmében, de személyesen érdekeltként, az érintett gyermek nagyszülőjeként tette. A felperes szülői alkalmasságáról alkotott kéretlen véleményt, amelyet tapasztalatairól való beszámolókkal, tényállításokkal támasztott alá, nem pedig egy meghatározott eseményről kívánt tényszerűen beszámolni.

[52] Alaptalanul érvelt e körben a felperes azzal is, hogy önmagában amiatt, hogy az alperes jogi képviselője útján nyilatkozott, tisztában kellett lennie azzal, hogy tényállítást tesz, azt pedig ki sem fejtette, hogy mi jelentősége van annak, hogy a nyilatkozatot kézzel írta. A nyilatkozatban szereplő közlések tartalmának megítélésekor – bár adott esetben, az összes körülményt is figyelembe véve, lehet jelentősége a közlés megjelenési formájának – nem abból kell kiindulni. A perbeli esetben az alperes a bíróság előtt a felperesről a gyermeknevelés terén kialakított értékítéletét kívánta közölni, erre egy olyan formátumot választott, ami az adott eljárásban tudomása szerint – jogi képviselője tájékoztatása alapján – elérhető volt. A forma megválasztásával nem kívánt nyilatkozatának nagyobb jelentőséget tulajdonítani. A formaválasztás pedig semmiképpen sem támasztja alá, hogy öncélúan kívánta a felperest negatív színben feltüntetni.

[53] A vélemény és tényállás elhatárolása körében kialakított értelmezési mód szerint, amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben igazolható, ellenőrizhető, tényállításról van szó, míg az értékítéletek közös sajátossága, hogy az igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható (bizonyíthatósági teszt). Határesetnek tekinthetők az ún. értékítélettel terhelt tényállítások.

[54] A személyiségi jogi perekben irányadó Alkotmánybírósági joggyakorlat által kialakított mérce szerint a véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed egyrészt az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra, függetlenül attól, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. Másrészt a szólásszabadságnak részei a tényállást tartalmazó megnyilvánulások is, mert valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, továbbá tényközlések nélkül a véleményformálás ellehetetlenülne (pl. 3001/2018. (I. 10.) AB határozat, Indokolás [26]).

[55] A perbelihez hasonló megnyilatkozások óhatatlanul tartalmaznak személyes véleményt tükröző tényállításokat is, hiszen a nyilatkozó a saját álláspontját – jelen esetben a felperes szülői képességével összefüggő, általa relevánsnak tartott jellemvonásait – igyekszik alátámasztani, nem pedig a múltban megtörtént egyes események valósághű elmondása a célja. Ilyennek tekinthetők az e), f) és g) pontban megjelölt közlések, melyek a fent kifejtettek miatt nem minősülnek a jóhírnév megsértésére alkalmas tényállításnak.

[56] Itt hívja fel az ítéltábla arra is a figyelmet, hogy a per során az alperes előadta, hogy a közléseit milyen tényekre, a tudomására jutott és személyesen is tapasztalt mely történésekre alapította. E tényelőadásokat vitató nyilatkozatot pedig a felperes nem tett, ezért ezek a közlések semmiképpen sem tekinthetők légből kapott, minden ténybeli alapot nélkülöző közlésnek.

[57] Az a)-d), valamint a h), i) pontban megjelölt közlések pedig egyértelműen a felperesre negatív véleményt, értékítéletet fejeznek ki, ezért azok a jóhírnév megsértésére alkalmatlanok.

[58] Ebből következően pedig – miután egyik közlés sem minősül tényállításnak – az alperesnek a közlései valóságtartalmát sem kellett bizonyítania.

[59] A vélemény a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti jogsértést akkor valósítja meg, ha az szóhasználatában, kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó.

[60] Az a), b), és i) pontban megjelölt értékítéletek az általános közvélekedés szerint is erősen negatív jelzők, de öncélúan gyalázkodónak nem tekinthetők. Az alperes nyilatkozata mindegyik esetben az ezen értékítéletét alátámasztó tapasztalatait is tartalmazza.

[61] Így az a) és b) pontban megjelölt közlések esetében azt, hogy a felperes a gyermekek osztálytársaira is megjegyzéseket tesz a bűrszínük miatt. Az i) jelű közlésnél azt, hogy jogi tudása, foglalkozása segítségével igyekszik a felelősségvállalás alól mentesülni, „...foglalkozásánál fogva tájékozott és kicsúszik a felelősségvállalás alól”.

[62] A c), d) és h) pontban megjelölt közlések pedig szóhasználatukban sem kifogásolhatók. Negatív tartalmuk pedig önmagában jogsérelmet nem eredményez.

[63] A magánélet zavartalanságához fűződő joga és emberi méltósága megsértése körében a felperes a fellebbezésében sem adott elő konkrét tényeket, jogi érveket, ezért e körben az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátok között további vizsgálatot nem folytathatott.

[64] A felperes a fellebbezésében ugyan helytállóan észrevételezte, hogy a kereseti illetéket a keresetlevél benyújtásakor megfizette, de az elsőfokú ítélet őt illeték megfizetésére kötelező rendelkezésének megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő, ezért az ítéltábla a felülbírálati jogkörének Pp. 370. § (1) bekezdés szerinti korlátaira tekintettel az elsőfokú ítélet e rendelkezését nem érinthette. A Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a másodfokú bíróság hivatalból – a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – csak a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről határozhat, ilyen pedig a perben nem volt.

[65] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[66] A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 364. § utaló szabálya folytán alkalmazott 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes szabályszerűen felszámított másodfokú perköltségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felszámítottal egyezően határozta meg.

Budapest, 2026. május 21.

Dr. Gyuris Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

Dr. Kollár Zoltán s.k.
bíró